

สรุปสาระสำคัญของ CBAM กับ EUDR และผลกระทบต่อการส่งออกไทย

มาตรการปรับคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดน (Carbon Border Adjustment Mechanism : CBAM) ของ EU ที่เพิ่งเริ่มบังคับใช้ในวันที่ 1 ตุลาคม 2566 ส่งผลให้เกิดกระแสตื่นตัวเป็นวงกว้าง เพราะกระทบต่อผู้ส่งออกสินค้าที่ปล่อยคาร์บอนสูงหลายชนิด อาทิ เหล็กและเหล็กกล้า อะลูมิเนียม และปูนซีเมนต์ ที่จะต้องรายงานปริมาณการปล่อยคาร์บอนของสินค้าที่ผลิต และในอนาคตต้องชำระค่าธรรมเนียมการปล่อยคาร์บอนอีกด้วย อย่างไรก็ตาม นอกเหนือจาก CBAM แล้ว ยังมีมาตรการที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมที่ EU เริ่มบังคับใช้แล้วเมื่อกลางปี 2566 แต่ยังไม่เป็นที่รู้จักกันนัก คือ กฎหมายว่าด้วยสินค้าที่ปลอดจากการตัดไม้ทำลายป่า (EU Deforestation-free Products Regulation : EUDR) ซึ่งอาจทำให้สินค้าบางประเภทของไทยไม่สามารถส่งออกไป EU ได้ในที่สุด **BRD Analysis ฉบับนี้จึงสรุปสาระสำคัญและผลกระทบจากทั้ง 2 มาตรการ ดังนี้**

	CBAM มาตรการปรับคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดน (Carbon Border Adjustment Mechanism : CBAM)	EUDR กฎหมายว่าด้วยสินค้าที่ปลอดจากการตัดไม้ทำลายป่า (EU Deforestation-free Products Regulation : EUDR)
สินค้าที่ครอบคลุม	เหล็กและเหล็กกล้า อะลูมิเนียม ซีเมนต์ ปูน กระแสไฟฟ้า และไฮโดรเจน ซึ่งในอนาคตอาจครอบคลุมถึงพลาสติกและเคมีอินทรีย์	โค-กระบือ โกโก้ กาแฟ ปาล์ม น้ำมัน ยางพารา ถั่วเหลือง และไม้ รวมถึงผลิตภัณฑ์บางชนิดจากสินค้าเหล่านี้
สาระสำคัญของมาตรการ	ผู้นำเข้าสินค้ามา EU ต้องรายงานข้อมูลและจ่ายค่าธรรมเนียมตามปริมาณคาร์บอนที่ปล่อย หักด้วยราคาคาร์บอนที่ชำระในประเทศผู้ผลิตแล้ว หรือหักด้วยปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกตามสัดส่วนที่ EU กำหนดผ่านการซื้อใบรับรอง CBAM ทั้งนี้ หากผู้นำเข้าไม่ได้ส่งมอบใบรับรอง CBAM ให้ครบถ้วนตามกำหนดจะมีโทษปรับ 100 ยูโรต่อตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า	ผู้นำเข้าสินค้ามายัง EU ต้องตรวจสอบและรายงานการมีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดไม้ทำลายป่า โดยจัดทำเอกสาร Due Diligence ก่อนจำหน่ายสินค้า หากผู้นำเข้าละเมิด EUDR ต้องรับโทษ เช่น ชำระค่าปรับ หรือถูกยึดสินค้า
วันที่บังคับใช้มาตรการ	1 ต.ค. 2566	29 มิ.ย. 2566
ระยะเวลาเปลี่ยนผ่าน	27 เดือน (1 ต.ค. 2566 - 31 ธ.ค. 2568)	รายใหญ่ 18 เดือน และ SMEs 24 เดือน
วันที่บังคับใช้เต็มรูปแบบ	1 ม.ค. 2569	รายใหญ่ 30 ธ.ค. 2567 และ SMEs 30 มิ.ย. 2568
การดำเนินการของผู้ประกอบการไทย	EU ยังไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้นำเข้าแต่ผู้ส่งออกไทยต้องจัดเตรียมเอกสารปริมาณการปล่อยคาร์บอน/เอกสารอื่นๆ ตามที่ผู้นำเข้าขอมา	ผู้ประกอบการไทยเตรียมความพร้อมและจัดเตรียมเอกสารให้สอดคล้องกับมาตรการ EUDR ที่จะมีผลบังคับใช้ในปี 2567 และ 2568
มูลค่าส่งออกสินค้าที่ได้รับผลกระทบ	รวม 479 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2565	สูงสุดที่ราว 1,910 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2565*
สัดส่วนต่อการส่งออก EU	2.1 %	8.4 %
สัดส่วนต่อการส่งออกโลก	0.2 %	0.7 %
สินค้าหลักของไทยที่จะได้รับผลกระทบ	เหล็กและเหล็กกล้า และอะลูมิเนียม (สินค้าอื่นไทยส่งออกไป EU น้อยมาก หรือเป็นผู้นำเข้า)	สินค้าที่มีมูลค่าส่งออกไป EU สูงที่สุดภายใต้ EUDR : ยางพาราและผลิตภัณฑ์ สินค้าที่พึ่งพาทลาด EU สูง (แม้มีมูลค่าส่งออกไม่มากนัก) : 1) อาคารสำเร็จรูปทำด้วยไม้ 2) หีบ กล้อง ถังทรงกระบอก และบรรจุภัณฑ์ทำด้วยไม้
ผลกระทบต่อผู้ประกอบการไทย	- มีต้นทุนเพิ่มขึ้นในการเก็บข้อมูล ประเมิน และตรวจรับรองการปล่อยคาร์บอน - หากยังปล่อยคาร์บอนสูงกว่าคู่แข่งจะกระทบความสามารถในการแข่งขัน เพราะคู่ค้าต้องเสียค่าธรรมเนียมสูง	มีขั้นตอนและต้นทุนเพิ่มขึ้นในการรวบรวมข้อมูลและจัดทำเอกสารเพื่อยืนยันว่าสินค้าที่ส่งออกไป EU ไม่มีส่วนในการตัดไม้ทำลายป่า ซึ่งผู้ประกอบการรายเล็กบางรายอาจไม่สามารถปฏิบัติตามได้และต้องออกจากตลาด EU
ข้อสังเกต/ ข้อเสนอแนะ	มีแนวโน้มขยายไปสู่สินค้าอื่นเพิ่มเติม ในขณะที่หลายประเทศหันมาเก็บภาษีคาร์บอนจากสินค้านำเข้าเพิ่มขึ้น ภาษีคาร์บอนจึงเป็นกระแสหลักที่ผู้ประกอบการควรเร่งศึกษาและปรับตัว	ยังต้องติดตามการหารือระหว่าง EU กับไทยว่าแนวทางของไทยเพียงพอหรือไม่อย่างไร เช่น การจัดทำแผนที่พิกัดแปลงปลูกยางพาราเพื่อตรวจสอบข้อมูลที่ตั้งของแปลงที่ไม่บุกรุกป่า

หมายเหตุ : *เป็นค่าสูงสุดที่เป็นไปได้ซึ่งคิดจากสินค้าทั้งหมด เนื่องจากมีสินค้าหลายรายการที่ EU ระบุว่าครอบคลุมเพียงบางส่วนของ HS Code นั้น

Disclaimer : ข้อมูลต่างๆ ที่ปรากฏเป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายและการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการให้ข้อมูลแก่ผู้สนใจเท่านั้น โดยธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยจะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่มีบุคคลนำข้อมูลนี้ไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด